

Slovo k povzbuzení na neděli 16. listopadu 2025, na **33. neděli v mezidobí – C**
Biblická čtení: Mal 3,19-20a; Ž 98; 2Sol 3,7-12; Lk 21,5-19

Milé sestry, milí bratři,

s blížícím se **koncem liturgického roku** – příští neděli je Krista Krále a za dva týdny budeme mít první neděli adventní – začínají biblická čtení zacilovat naši pozornost na **témata eschatologická**: Na konec světa a na Kristův slavný druhý příchod. A tím pádem také na konec lidského života a příchod Božího Syna ve chvíli smrti každého člověka.

Proto se v těchto dnech rok co rok čtou biblická čtení vpravdě **apokalyptická**. Tak tomu je i dnes, tak tomu bude i po následující dva, tři týdny.

Apokalypтика je pozoruhodný **literární druh**. Netýká se jen Písma svatého, a dokonce ani jen biblického náboženství. Řecké *apokalypsis* doslova znamená **odkrytí skrytého**, odhalení či **zjevení věcí skrytých**. V biblickém kontextu jde o **poodhalení skrytých Božích tajemství**. Autor apokalypстики, **vidoucí**, vidí nějak do Božího světa, nebe, a snaží se do zejména obrazných slov zachytit obsah svých vidění. Protože tato se často týkají věcí **budoucích** a jsou spojena s různými tajemnými **hrůzami**, došlo časem k posunu a **zúžení pojmu** apokalypsa, a to tak, že se stala téměř synonymem pro nějakou konečnou **katastrofu**.

I přestože obsah biblických apokalyptických pasáží je **hlubší a širší**, zdá se, že v centru i jejich zájmu jsou často ona **hrůzná znamení**, nějak ztotožnitelná s různými bolestnými událostmi dějin a s reálnými pronásledováními Beránkových věrných. Potažmo pak s koncem světa.

Proto jejich **historizující výklad** – snaha přijít na to, co který obraz konkrétně znamená, jejich spojování s konkrétními dějinnými událostmi, hledání, zda se již nezačínají v těch či oněch dějinných událostech naplňovat – (tento historizující výklad) **měl, má a bude mít** v dějinách církve vždy také **své místo**. Někdy dokonce i velmi výrazné, a je tomu tak asi také správně.

Zároveň ale tento výklad **nesmí** zůstat jediným, dokonce ani tím nejdůležitějším výkladem apokalyptických obrazů. Zejména pokud by se redukoval jen na otázku znamení Kristova druhého příchodu.

Vždyť už i relativně raným křesťanským interpretům začalo být jasné, že některé události odpovídající apokalyptickým viděním se prostě **opakují**, že ten či onen obraz může být aplikován na celé **množství** dějinných událostí. Zejména když Kristus podruhé na zem ještě **nepřichází**, ač Jeruzalém už dávno vyvrácen a chrám zbořen. Proto také mnozí, například svatý Efrém, dospěli k závěru, že Kristus představil znamení svého druhého příchodu tak, aby **lidé všech generací** mohli být přesvědčeni, že se to začíná uskutečňovat právě v jejich době.

Čímž se stalo zřejmé, že **jen eschatologický** výklad apokalyptických obrazů **nemůže** být jediný. Stejně tak jako není možné ztotožnit apokalyptické obrazy **jen** s velkými a zlomovými **katastrofami** lidských dějin.

Apokalypsa totiž odkrývá tako něco, co je v dějinách **stále** přítomné. A to jak v dějinách **kosmu a lidstva** jako celku, tak i v dějinách každého **jednotlivého** člověka. Navíc když platí, že život zde na zemi je vždy také nějak kráčením „**slzavým údolím**“.

Bůh, stal-li se Kristem, však zůstává člověku právě v „slzavém údolí“ tajemně **blízko**. A možná to je nejspíš **základním poselstvím** biblické apokalypстики, že zvláště v dobách těžkých, v různých bolestech a hrůzách, v apokalyptrice tak expresivně a obrazně vyjádřených, je **Bůh, Kristus, Beránek** člověku opravdu **blízko**. A že tehdy jeho blízkost může **zakusit**, paradoxně jedinečně. Vždyť v apokalyptických obrazech se znamení hrůz velmi často prolínají se slovy útěchy a zejména s pohledy do **otevřeného nebe**. A celá apokalypтика je navíc i **reflexí** reálné náboženské **zkušenosti** člověka.

Slovy **dnešního** úryvku: V dobách různých povstání národů proti národům, válek a vzpour, boření chrámů, falešných proroků, velkých zemětřesení, hladu a moru, hrozných úkazů a velkých znamení na nebi, v dobách různých pronásledování a protivenství, zrad a nepřijetí, či co jen vše může ještě nastat, **Kristus** je a bude nám lidem **tajemně blízko**. Proto jsme zváni ho **hledat**, na jeho přícházení **čekat**.

Co z toho snad plyne?

Zaprvé, že ani ty **nejděsivější a nejbolestnější** události – ať už se dějí ve světě, kolem nás, mezi námi, v našich vztazích anebo třeba jen v našem vlastním nitru – nás **nemají od Boha odradit**. Nemáme se jimi **nechat svést** z cesty víry, naděje a především lásky. Ale máme **silou** zakoušení **Boží blízkosti**, vztahu s ním, po cestě dobra kráčet dál

Zadruhé, pokud se nějak stalo, že po cestě dobra (již nějak) **nekráčíme**, pokud jsme třeba nějak v tomto ohledu ochabli, pak jsou to právě **apokalyptické jevy**, bolesti, těžkosti a hrůzy, naše, našeho mikrosvěta a světa celého, **jež** nás na cestu dobra mají (znovu) **přivést**. Protože jedině dobro zůstává Božím.

A zatřetí nám biblická apokalyptika zjevuje, že všechny **hrůzy** jednou **přejdou** a **Kristus přijde** v plnosti. Protože každé **zlo je konečné**, zatímco jen **Boží dobrota je nekonečná**.

I to nám biblické texty snad říkají...

Četba apokalyptiky jakožto odkrytí něčeho, co se v dějinách i v životě lidí **nějak děje stále**, tedy nejenže umožnila ranému křesťanství se nějak vypořádat se zklamáním, že Kristus stále **nepřichází**, ale především dovolila číst apokalyptické obrazy jako něco, co se týká **každého člověka**. Zvlášť takového, který má pocit, že jeho **životní situace** nějak obrazům odpovídá.

Aby mu **připomenula**, že to **těžké** v jeho životě je vždy pozváním **hledat Boha a Krista**. A snažit se o **dobro**. Protože právě v **limitních okamžicích** dějin světa a člověka je nám **Bůh, Kristus-Beránek** sám od sebe **nejblíže**. Kde končí svět, kde má své limity, tam začíná nekonečný, bezlimitní Bůh.

Aby mu **připomenula**, že **Boží blízkost** sice bolest a hrůzu povětšinou **neruší**, ale dává člověku **Boží sílu je nést**, nenechat se zlem pohltnout. Navíc otevírá východisko, **věčnost**.

Právě pro to vše by nás **apokalyptika** neměla vést k malomyslnosti a zoufalství, ale k pokorné **naději**. Hrůzy a bolesti nás nemají vést ke vzdání všeho a z toho plynoucí zahálčivosti. Chtějí nás povzbudit **k práci na díle dobra**, ke snaze o **prospěšnost** okolí a světu. Jak své adresáty v tomto odhledu v dnešním druhém čtení důrazně vybízel svatý Pavel.

Milé sestry, milí bratři, **nebojme se** proto apokalyptických čtení, zkusme jim naslouchat. I když se specificky týkají konce světa, Kristova příchodu ve slávě a konce lidského života, hovoří také, a možná především o něčem, co se děje **stále**, co se děje **i nám**. Jen v některých dobách a situacích intenzivněji, v jiných méně, ale nějak **vždy**.

Zkusme tedy vnímat, že **zlo je konečné**, protože apokalyptické hrůzy jednou přejdou, nemohou být a nebudou věčné, Bůh, Kristus nakonec **přijde** a vše promění.

A pamatujme, že **ve všech** stále se různě opakujících situacích a dobách dočasného **zla** – pro svět, okolí i naše nitro – k nám **Bůh** chce **zvlášť přicházet**. Proto se nikdy a ničím **nedejme odradit** od dobra, žijme, jak Bůh dá, pracujme, nezahálejme, nežijme na úkor druhých.

Víra v to snad může být naším odkrytím věcí skrytých, naší osobní **apokalypsou**...